

Geopolitika
Společnost světového rizika znovu: hrozba terorismu
Beck, U. (2004)

Klíčová slova: 11. září 2001, terorismus, globalizace, kosmopolitní státy

Obsah:

Co znamená světová riziková společnost?

Článek se reaguje na teroristické útoky z 11. září 2001 a snaží se vysvětlit rizika moderní společnosti.

Beck stanovuje 3 různé osy konfliktů:

- 1) ekologické konflikty
- 2) globální finanční krize
- 3) terorismus

Regiony celého Světa jsou ohroženy nerovnoměrně. Globální problémy jsou v zájmu globálním. Jedná se například o globální oteplování, avšak i k této problematice se přistupuje ve vyspělých a rozvojových zemích odlišným způsobem.

Autor se zabývá otázkou rozdílu mezi ekologickými a finančními hrozbami na jedné straně a na druhé straně hrozbou teroristických sítí. Důsledky ekologických a finančních konfliktů jsou vyprodukovány prostřednictvím statků, ale v případě teroristech hrozeb se jedná o záměrné zlo. Společnost dává důvěru v oblasti ekonomiky. Na ekologické a finanční hrozby není kladen, tak velký důraz, jak na hrozby teroristické. O masové šíření této hrozby se zasloužily média.

Otázku určení identity nadnárodního teroristy si určují samotné vlády a státy, které si prostřednictvím své silné moc, moc ještě zvyšují. Prezident USA G.W. Bush stanovil jako centrum moci islámské teroristy, tímto uznal jejich sílu a došlo tedy k pravděpodobně nezáměrné podpoře. Svoji teorii hrozby se snaží rozšířit z arabského světa i na svět indonéský, filipínský, malajský a africký.

Politika světové rizikové společnosti.

Po 11. září došlo alespoň na chvíli ke spojení národů světa a ti se spojili, proti jednomu nepříteli=globálnímu terorismu. Beck naznačil 6 ponaučení, které lze z této události vyvodit:

- 1) vzn. společného strachu a urychlení globalizace (opak čeho chtěli teroristé docílit). Spíše než za antiglobalizaci bojuje mnoho lidí za globální spravedlnost.
- 2) Účelem aliance je zachovat vnitřní nikoliv vnější bezpečnost. Národní bezpečnost je ve všech případech národní kooperací. Vlády se stávají stále mocnější, zatímco nadnárodní instituce jako NATO svoji moc ztrácejí.
- 3) Útoky odhalily nedostatky neoliberalismu, jako řešení světových konfliktů. Byla odhalena zranitelnost západní civilizace a naznačeny konflikty, ke kterým globalizace může vést. Neoliberalismus může fungovat pouze tehdy, jestliže neexistují vážné konflikty a krize (Neoliberalismus tvrdí: nezaměstnanost, chudoba, ekonomické kolapsy atd. mohou vyléčit globalizované trhy). Po útocích se znovu objevily možnosti a moc mezinárodní spolupráce-např. při udržování bezpečnosti.
- 4) Žádný národ si nemůže svoji národní bezpečnost zajistit sám. Jedinou možností, jak řešit problém teroru, finančního rizika, klimatických katastrof a organizovaného zločinu je nadnárodní spolupráce. Země se musí decentralizovat a transnacionalizovat. Musí se vzdát částí své autonomie, aby se vypořádaly s národními problémy

v globalizovaném světě. Sdílená suverenita tedy suverenitu státu nesnižuje, ale ve skutečnosti zvyšuje. Právě to činí kosmopolitní suverenita v éře světové rizikové společnosti.

- 5) Je třeba rozlišit: globální unilateralismus – politika nového amerického impéria: *Pax americana* a dva koncepty multilateralismu a multilaterálního státu, tj. mezi *dohližitelským* a *kosmopolitním* státem. Zahraniční politika USA přešla po útocích k globálnímu unilateralismu. Jelikož vnitřní bezpečnost Ameriky závisí na národech, je potřeba aby se svět zamerikanizovala a USA, by tak zůstala svobodnou a otevřenou společností.
- 6) Je potřeba nalézt způsob, jak civilizovat světovou rizikovou společnost. Beck navrhuje ideu kosmopolitního státu (KS), která je založena na jinakosti jiného. KS zdůrazňují nutnost solidarity s cizinci jak uvnitř, tak vně národních hranic. KS bojují i proti příčinám teroru, hledají řešení globálních problémů. Příležitost by se měla využít a snažit se KS budovat.

Metodologie světové rizikové společnosti

Metodologický nacionalismus-klade rovnítko mezi společností a národně státní společností, pokládá státy a jejich vlády za zákl. kameny sociálněvědní analýzy. Předpoklad v omezený počet národů. Vymezuje metodologický (MN) a normativní (NN) nacionalismus. MN je spjat s perspektivistou pozorovatele, zatímco NN se vztahuje k vyjednávacím perspektivám politických aktérů. Beck naznačuje, že je potřeba pro budoucí vývoj sociální vědy důležité, aby byl metodologický nacionalismus byl empiricky i organizačně přehodnocen. Klade důraz na kosmopolitní sociální vědu (KSC). KSC znamená, že je potřeba systematicky potlačovat proces vzájemného upevňování, jímž se národní perspektiva politiky a společnosti a MN politické vědy, sociologie, historie a práva navzájem stvrzují a posilují ve svých definicích skutečnosti. Také se zabývá různými vývoji politiky a společnosti nevázané hranicemi.

Komentář:

Autor se pokusil o předložení největších hrozeb lidstva. Dle mého názoru, klade velký důraz na teroristické útoky, které pokládá jako největší hrozbu pro lidstvo. Objektivně však poukazuje na největší obavy USA, které vynakládají nemalé finanční prostředky. Jediné východisko autor vidí v kosmopolizaci státu.

Otázky:

Jaký by byl vývoj a pohled na možnosti terorismu, pokud by teroristické útoky z 11. září 2001 nebyly uskutečněny?

Jaký by byl postoj USA?

Je potřeba kosmopolitních států?